

BOKMELDINGER

Fräls oss ifrån ondo. Svenska Kyrkans Missions årsbok 1970. Uppsala 1970. 256 s. Sv.kr. 12,—.

Evangeliet til verden. Det danske Missionselskabs årbog 1970. Hellerup 1970. 133 s. D.kr. 12,40.

Arbok for Det Norske Misjonsselskap 1970. Nomi Forlag, Stavanger 1970. 138 s. Kr. 10,—.

Vi kan fristes til å kalle det et helt verk, de 525 sider som utgjør årbøkene for de tre store misjonsselskaper: Det Danske Missionselskab, Det Norske Misjonsselskap og Svenska Kyrkans Mission. Her er samlet mye viten til vid horisont, og utfordrende problemstillinger kastes inn som «missionæren afmytologiseres» og «ingen frälse utenfor kirken?»

Før vi går nærmere inn på selve stoff-presentasjonen og spørsmål som behandles i de respektive årbøker, la oss ta med et ord om bøkens lay-out og billedstoffet. Alle har de en fiks og smakfull oppsetning og er oversiktlig redigert slik at man lett kan finne den konkrete informasjon man er ute etter, enten det gjelder hjemmearbeidet eller virksomheten på feltene. Det er også positivt å kunne konstatere at i alle tre bøkene har man lagt stor vekt på talende illustrasjoner som virkelig belyser en situasjon eller kan stå som et symbolsk uttrykk for det saken gjelder. Bildene er levende, engasjerende og tatt med faglig dyktighet. NMS' årbok har mer enn de to andre gitt plass for en forevigelse av konkrete begivenheter og presentasjon av misjonærkull, styregrupperinger m.m. Dette har absolutt en tilknytningsverdi, men for mye av det kan billedmessig komme til å virke kjedelig.

Mest gedigen både når det gjelder sideantall, innhold og utstyr er den svenske årboken hvis motto er «Fräls oss ifrån ondo». Begrepet frelse går også igjen som et tema, belyst fra forskjellige innfallsvinkler i bokens første del. I artiklene tar man opp: hva mener Bibelen med frelse? Ingen frelse utenfor kirken? Frelse gjen-speilet i kristne bønner og hymner, helse og liv (som gir det store perspektiv for frelse: hele mennesket). Evangelisering blir behandlet i tilknytning til arbeidet på forskjellige av feltene, videre får man en kort oversikt over all virksomhet i Afrika og Asia, facts om hjemmearbeidet og endelig tilsist en studieplan omkring temaet frelse. Hensikten med studieplanen er å «hjelpes årbøkens lesere til å reflektere over hva de har lest, å fylle begrepet frelse med mer konkret og presist innhold og å

tilegne seg mer faktisk kunnskap om kirkens misjon i verden 1970. Studieplanen vil også stimulere til en ærlig og kanskje utfordrende samtale om noen av den kristne tros mest sentrale spørsmålstillinger». Mon ikke dette skulle være en brukbar ide for våre hjemlige årbøker? Enten man fokuserer dette eller et annet vesentlig tema.

Et brennbart spørsmål som i den senere tid i høy grad er blitt aktualisert av moderne misjonsteologi, tar direktør Erik W. Nielsen opp i sin artikkel «Ingen frålsning utanfor kyrkan?» Han åpner med et historisk tilbakeblikk der han konstaterer at like siden det første århundre har satsen «utenfor kirken ingen frelse» vært et selvsagt uttrykk for kirkens forståelse av seg selv, sitt budskap og sin misjon. Men det har også vært en foruroligende sats, som man både har forsøkt å holde fast ved og samtidig sprengte. Han gjennomgår debatten slik den utfolder seg i dag i vår verdenssituasjon, i relasjon til pluralismen, humanismen, sekulariseringen — og til kirkens egen stilling i denne situasjon. Det er en debatt med mange ansikter og variasjoner: Er vår Gud for liten? Har vi lagt ham i våre lenker, gjort ham til fange i våre dogmatiske system, gjort oss til herrer over ham? Tjener han vår sak eller tjener vi hans? Tar vi virkelig mennesket på fullt alvor? Hva er forholdet mellom evangeliets relevans og kirkens irrelevans?

Forfatteren tar avstand fra dem som forsøker å løse spenningen ved å gripe til en abstraksjon, en kosmisk Kristus og som sidestiller utvikling med misjon og evangeliets proklamasjon med nestekjærlighet.

Selv konkluderer han slik: «Misjonens spørsmål er ikke om mennesker går fortapt, om man ikke når dem med evangeliet, men om hvordan *vi* skal følge Guds vilje, slik at hans navn blir helliget, og siden lar vi spørsmålet stå åpent (om det fins frelse utenfor kirken) ubesvart og likevel besvart. Vårt blikk rettes mot et annet hold — mot ham som er midtpunktet i historien og som omfatter historien fra dens første til dens siste punkt.»

En annen meget lesverdig artikkel som i høy grad har relevans for debatten om de unge kirkers utvikling av stedege gudstjenesteformer — er skrevet av den kjente kirkemusiker dr. theol. Henry Weman. Han har kalt den «Frålsningens ton — noget om den nye tonen i afrikansk kyrkomusik.» Tankevekkende er hans ord om fornyelsen som pågår i Rhodesia, hvor den afrikanske kirkemusikken fikk et gjennombrudd våren 1969 og hvor den evangelisk-lutherske kirken fra og med 1971 får en heltidsansatt musikk-konsulent og musikk-leder. Og utfordrende etterlyser han en tilsvarende holdning andre steder: «Hvor lenge skal det vare innen kirken oppdager disse nye muligheter og våger å satse på en ny type av forkynnelse av et slag som i melodier, rytmer og klanger direkte knytter an til et språk som afrikanneren umiddelbart forstår?»

Weman kommer også inn på problemene i Syd-Afrika, hvor en «afrikanisering» av mange vil oppfattes å være på linje med regjeringens apartheid-intensjoner. Men han håper likevel at kirkeledelsen vil se dypere på de liturgisk-musikalske aspektene mens det er tid. En periode av hemninger parett med redsel burde anvendes til forberedelse av nye gudstjenesteordninger, nye melodier med nye rytmer, til dess

tiden er inne for med frimodighet å gå frem som en evangeliserende kirke med nye midler til buds. Det gjelder jo nemlig ikke bare å rekonstruere og bevare, men hva viktigere er: nyskaping og utvikling, fremholder Weman.

Evangeliet til verden

Dette er tittelen på Det Danske Missionselskabs årbok. Her finner man innledningsvis artikler som i særlig grad beskjeftiger seg med problemer på misjonens hjemmefront: folkeopinionens betydning for Danmarks innsats i u-landene (som forøvrig ikke bringer særlig nye tanker til torgs), en ønskedrøm om et sterkere samarbeid mellom de forskjellige misjonsorganisasjoner og et konkret forslag om å gjøre 1975 til et samarbeidsår, videre «Fem formænd svarer en landssekretær». Dette er en enquete der formennene for fem misjonsselskaper får spørsmål om hvordan hjemmearbeidet vil komme til å forme seg i 70-årene og hvilke skritt som bør tas for å gjøre hjemmearbeidet tidssvarende. Jeg kan ikke se at her sies noe epokegjørende, noe som kunne være en tankevekker i vår hjemlige situasjon, men jeg har festet meg ved et par uttalelser som avspeiler skepsis når det gjelder TV's velgnetthet som misjons-medium. Her synes vi i Norge å ha motsatt erfaring!

Mer interessant er en artikkel om «Sækulariseringen — fjende eller forbundsfælle», av amanuensis Gerhard Pedersen.

Han fremholder at tidligere tiders understrekning av verdens gudfiendtlighet har hatt skjebnesvangre følger for de kristne. Den har nemlig vært medvirkende til at de har muret seg inne i kristelige miljøer, som var nesten uten kontakt med de miljøer, de ellers levde i. Det arbeid som siden 1950-årene har vært gjort med å gjennomtenke hva der ligger i begrepet verden, har resultert i gjenoppdagelsen av to aspekter som har stor betydning for forståelsen av hva misjon er i dag:

- 1) Den verden vi lever i, er gjenstand for Guds kjærlighet. (Joh. 3,16).
- 2) Den verden vi lever i, er skapt av Gud.

Misjon betyr derfor ikke å bli sendt til fremmede, men til Guds skapninger, hans barn, hans elskede.

Ordet sekularisering har fått en helt negativ klang i manges ører, men Pedersen mener det er viktig å skjelne mellom tre nyanser: 1) menneskets myndiggjørelse i forhold til de autoriteter som tidligere har vært altavgjørende i samfunnet, 2) en kløft mellom det religiøse menneskets hverdag og dets gudsforhold og 3) sekularisering i snevrere forstand forstått som avkristning. Plassen tillater oss ikke å drøfte hvordan han utvikler den positive utfordring som alle disse tre nyanser etter hans mening innebærer, men konklusjonen fra forfatterens side er klar: Sekulariseringen er sannheten om det moderne menneske, derfor er den kirkens forbundsfælle. Sekulariseringen har betydd en renselsesprosess, hva det nå gjelder om er å se sannheten i øynene og la seg utfordre av den til handling. Selv de som ikke kan følge Gerhard Pedersen til veis ende, vil her finne utfordrende og stimulerende tanker for videre samtaler i våre egne kristne miljøer.

La meg også kort nevne to andre artikler som behandler vesentlige tema: «Missionsøren afmytologiseres» av Tanzaniamisjonær Hanna Graulund og «Religionen

i Maos Kina» av Donald MacInnis. Den første avslører at misjonærens «public image» i Danmark er svært lite fordelaktig: «Ordet misjonær har i Danmark en klang av velmenende paternalisme, åndelig sneversinn, bedreviden og intoleranse samt, — fy da — eksebisjonistisk fromhet og opofrelse...» Dette, mener hun, er en av grunnene til den dårlige misjonær-rekruttering. Jeg våger å tro at vi her i Norge har passert dette unyanserte og karrikerte stadium. Hanna Graulund etterlyser en klar definisjon av begrepet misjonær og nye rekrutteringsformer. Selv om vår situasjon er mer positiv — så vil nok også mange her hjemme hilse med glede en kristen U-lands tjeneste, en utsendelse av såkalte «non-professionals», som er noe av hennes anliggende.

Det er lite som siver ut om de kristnes kår i Maos Kina — og i hvilken grad det har lyktes dette gigantiske samfunnsekperiment som nasjonen er inne i. Hos Kina-kjenneren dr. MacInnis møter man et positivt forsøk på en situasjonsanalyse hvor kirke og religion overhode stilles i et tankevekkende relieff.

Misjon er forkynnelse

heter det i en kort og programmatisk hilsen fra generalsekretær Magne Valensendstad i NMS' årbok. Skrevet under inntrykk fra en inspeksjonsreise i Sør-Afrika. Han fremholder at, så langt han kan se, er det som trenges overalt en dyp åndelig fornyelse så kirken kan bli misjonerende.

«I vår tid tales meget om sosialt arbeid, om rett og likhet. Ikke noe av dette vil bli meningsfylt, være til varig hjelp eller få livsoppbyggende betydning, hvis evangeliet kuttes ut eller omskapes til et sosialt hjelpeprogram. I alt vårt misjonsarbeid må to ting leve med hellig glød og varme: Kristi kjærlighet tvinger meg! Og: Ve, meg om jeg ikke forkynner evangeliet.»

Årboken gir en grundig innføring i virksomheten, både ute og hjemme, men kanskje med særlig vekt på Østen hvor misjonssekretær Thor Torbjørnsen hadde en inspeksjonsreise i 1969. Det er forøvrig noe som blir understreket flere ganger at arbeiderne ute ønsker hyppigere besøk og bedre kontakt med hjemmeledelsen. Det nye feltet Etiopia blir også behørig presentert under synsvinkelen «kirke og misjon», av programdirektør Jon Egil Ofstad. Undertegnede savner imidlertid noen ord om de sosiale og politiske problemer som er så påtrengende i dette landet — og der kravet om bedre informasjon hjemad har vært artikulert svært tydelig.

Det vil føre for langt å gå inn på de mange nye tiltak på de forskjellige feltene ute og utfordringene som melder seg, men la oss ta med at når det gjelder hjemmearbeidet har man på den ene siden en delvis personalkrise og på den andre kunnet glede seg over tilvekst når det gjelder effektive arbeidsredskap, bl. a. ble det prektige misjonsbygget i Oslo innviet i 1969.

Til tross for det veld av nyttig informasjon som årboken gir, savner jeg artikler som behandler tema av mer almen kirkelig/kristelig interesse i likhet med det man finner i den danske og den svenske årbok. Det er fremdeles mange spørsmål og problemstillinger som turde ha misjons-relevans i 70-årene.

Helene Freilem.

Johannes Sandegren och hans insats i Indiens kristenhet. Av Sigfried Estborn. *Studia Missionalia Upsaliensia* X. Gleerups, Lund 1968. 255 s. Sv. kr. 20,00.

Det er intet mindre enn imponerende når Sigfried Estborn, den internasjonalt kjente og høyt aktede svenske India-misjonær, i en alder av 75 år i 1968 sendte ut denne store biografi — det siste bidrag fra hans dyktige penn er forøvrig den fine studie «Hymner från Indien» (i Svenska Kyrkans Missions årsbok 1970).

Det som karakteriserer Estborns forfatterskap, som er meget omfattende, er — ved siden av vederheftigheten og grundigheten — kombinasjonen av holdning og horisont, av fasthet og åpenhet, av troskap mot det bibelske budskap og vilje til å forstå mennesker som står i en annen religions- og kultursammenheng, jfr. f. eks. boken «Krishna, Allah eller Kristus» (1969).

Også boken om Sandegren bærer preg av vederheftighet og vilje til forståelse, egenskaper som i høy grad er nødvendige hos enhver biograf, men særlig hvor — som i dette tilfelle — det dreier seg om en personlighet som det slett ikke er så lett å gi en rettferdig fremstilling og vurdering av. Det er så visst ikke et unyansert bilde han har tegnet av denne ruvende misjonær og kirkeleder, for.s medarbeider i India i nesten 30 år, Svakheter og feil hos «helten» er på ingen måte underslått. Nettopp derfor trer hans *virkelige* storhet så meget tydeligere frem.

Johannes Sandegren, skriver Estborn, «var først og fremst missionær, från början till slut, helt och hållet. Hans missionskallelse hade en kristallklar självklarhet. Åt missionens gärning ägnade han sig helhjärtat och med en hänförelse, trohet och oegennyttia, som är förebildliga och inspirerande. I mer än 50 år stod han i aktiv tjänst, och även sedan han blivit pensionerade planerade han och arbetade han för densamma till sin sista dag. Den var hans liv och hans glädje.»

O. G. M.

Ferd til og frå Guinea 1708—1713. Av Johannes Rask. Fonna Forlag. Oslo 1969. 184 s. Kr. 40,00 imb.

Forfatteren av denne boken var prest på Christiansborg i Accra, Ghana, — i sin tid en dansk-norsk koloni. Siden ble han sogneprest i Nord-Norge (Rørstad). Nidaros biskop, Frederic Nannestad, lot hans dagbok og reiseskildring trykke i 1754, og denne utgaven har blant andre dr. Erling Danbolt benyttet seg av og henvist til i avhandlingen Misjonstankens gjennombrudd i Norge (1947). Nå er altså boken kommet i ny utgave, omsatt til nynorsk. Det er et interessant tidsdokument. Også dansken Thorkild Hansen har lyttet til Johannes Rask i sin beskrivelse av dansk-norsk kolonipolitikk.

Nå er det lett å legge vår tids målestokk på den tids mennesker, og dømme dem deretter. Det er vel forbausende å høre at presten godtar slavehandelen som noe

selsvagt. Han har jo den oppfatning at de har det så elendig som ufrie hos sine egne, og at de som den hvite manns eiendom vil få det så godt. Men etterhvert slår han om og kaller slavehandelen for «den afskyeligste Handel».

Boken gir oss et nærbilde av hvordan en prest fra våre breddegrader så på hedninger, slavehandel og kolonipolitikk. Vi må gratulere forlaget med utgivelsen av et slikt kildeskrift. Det handler om en fortid som vi ikke har lov til å glemme, selv om den er ydmygende. For Johannes Rask var nok en eksponent for det vanlige syn i tvillingrikene. Man var ikke ond, men man manglet innsikt i kreftenes egentlige spill og de dypereliggende årsaksforhold.

H. Chr. Mamen

Den Norske Israelmisjon 125 år. Den Norske Israelmisjons historie II (1944–69). Redigert av L. G. Terray og Øystein Østenstad. Oslo 1969. 187 s. Kr. 20,00 innb.

Da jødeforfølgelsen var på det aller verste, skulle Den norske israelmisjon ha feiret sitt 100-årsjubileum, men organisasjonen var nærmest gått under jorden. Selskapets daværende generalsekretær, Olaf Duesund, skriver i dette verk om det som skjedde på hjemmefronten, — et dramatisk innslag i vår okkupasjonshistorie.

Men høydepunktet i denne boken er tilsynsmann Magne Solheims beretning fra misjonsarbeidet i Romania under nazistenes terrorvelde og under ensrettingen i etterkrigsårene. Hans beretning om sine 10 år i Romania er spennende lesning. Generalsekretær Terrays fremstilling av Gisle Johnson og misjonen i Ungarn er også fengslende. Boken har naturligvis også fyldige rapporter om arbeidet i Israel, — i det hele må en si at aldri har vel den politiske situasjon spilt så stor rolle for norsk misjon som når det gjelder Israelmisjonen i krigsårene og etterkrigstiden.

Boken viser hvordan denne gamle og tradisjonsrike norske misjon er vokst fra å være en liten organisasjon til å bli et av de store trær. Boken er inspirerende lesning. Den er rikt illustrert.

H. Chr. Mamen

Der unvollendete Auftrag. Av Klaus von Stieglitz. Evang. Missionsverlag, Stuttgart 1969. 174 s. DM 4,80.

Om forfatteren, Klaus von Stieglitz, har denne anmelder ikke kunnet bringe på det rene mer enn hva bokslaget opplyser, nemlig at han er dr. theol. og prest og superintendent i Dortmund. Som formann i «Missionskammer der Evangelischen Kirche von Westfalen» har han besøkt den såkalte Gossner-kirken i India, noe som åpenbart har ført til en ganske inngående besjefteigelse med Gossner-kirken og Gossner-misjonen.

Skriftet består av fire hovedavsnitt som bærer følgende overskrifter: «Utsendelsen», «Feltet», «Kirken» og «Misjonsselskapet». Dessuten beretter han innledningsvis om sitt første møte med Gossner-kirken, som han opplevde det da han kom til India i desember 1967. Og avslutningsvis risser han kort opp de viktigste konklusjoner på bakgrunn av materialet som studiet av Gossner-kirkemisjonen har gitt ham.

Som overskriftene antyder, er materialet fremlagt med tysk grundighet og ditto sans for det systematiske, dog uten at forfatteren hverken skal beskyldes for unødige detaljrikdom eller tørrhet i fremstillingen. Denne er tvertimot klar og flytende — og sjelden kjedelig.

Forfatteren tar til med grunnleggeren av Gossner-misjonen, Johannes Evangelista Gossner, og gir et riss av hans misjonsteologiske tenkning under stikkord som: Kristus, verdens frelser, er det som sender, Herren vil sørge for sine (så kalt trosmisjon). Misjon er den samlede kirkes oppgave. Utsendelsen følger kallet.

Neste avsnitt er viet Gossner-misjonens virkefelt dvs. sydlige halvdel av delstaten Bihar, ut fra et geografisk og etnografisk synspunkt. Sammen med en kortfattet historisk oversikt gir det en vesentlig bakgrunn for hans neste og viktigste to avsnitt om kirken og misjonen.

Forfatteren turde ha rett når han på spørsmålet om hva en kirke behøver for å være skikket til å oppfylle sitt oppdrag, svarer med følgende stikkord som avsnittsoverskrifter: 1. fullstendig autonomi, 2. enhet i seg selv (stammesplittelser) og med andre kirker, 3. trosbekjennende menighetslemmer og 4. et planmessig misjonsarbeid. Det som er interessant å merke seg, er de iakttagelser som presenteres på bakgrunn av Gossner-kirkens spesielle historie. Første verdenskrig tvang nemlig fram en selvstendig kirke lenge før hverken kirke eller misjon hadde tenkt på noe slikt.

I avsnittet om misjonsselskapet poengterer Stieglitz Gossner-kirkens ekumeniske utgangspunkt. Gossner-kirken har bevart sin konfesjonalistiske egenart som luthersk kirke — hvilket er en fare for isolering i dagens situasjon, i følge forfatteren. Selv trår han uten større anfektelser ut på ekumenikkens vei — og programmerer misjonen på arbeidet for kirkens enhet, idet han avviser enhver tanke på nye, isolerte kirkefellesskap. Dog spørs det om konfesjonsspørsmålet avgjøres så smertefritt.

Kirke og misjon har skilt lag. Gossner-misjonens direkte oppdrag i Gossner-kirken er endt. Men det ufullendte misjonsoppdrag avgjøres ikke om et distrikt utgjør hundre prosent døpte eller ikke. Derfor tales det med rette om «Mission drinnen und draussen». — Mon det?

Boken munner ut i forfatterens store tese — fra Gossner — at kirke og misjon er ett. Selv synes han å legge vel mye vekt på den organisatoriske enhet som resultat av en slik forståelse, — hvilket neppe er en absolutt nødvendighet, om den muligens iblant kan foretrekkes.

Alf Idland

Bønn i en ny tid. Samlet og redigert av Ove Hestvold. Nomi Forlag, Stavanger 1969. 160 sider. Kr. 18.00 (innb.).

Böner i vår tid. Revisionsförslag till En liten bönbok ingivet av Karl Gustaf Hildebrand, Britt G. Hallqvist, Ragnar Holte. Verbum, Stockholm 1968. 169 sider. Sv.kr. 17.— (innb.).

Ich singe dein Lob durch den Tag. Gebete junger Christen in Afrika. Samlet og nedtegnet av Fritz Pawelzik. 2. utgave. Aussaat Verlag, Wuppertal 1966. 72 sider. DM 8.00.

Misjon og bønn hører sammen. Slik har det vært fra begynnelsen av (Mt. 9:38, Kol. 4:3, 2. Tes. 3:1 o.fl.). Og slik er det også i dag. Ja, nettopp i dag trenger vi å besinne oss på denne kjensgjerning. Og det av to grunner. For det første fordi misjonen i vår tid er blitt institusjonalisert og dermed fremtrer som en virksomhet hvor den menneskelige faktor — *vår* planlegging, *vår* organisasjonsevne, *våre* ressurser — i stor utstrekning er bestemmende. Og for det annet fordi den verden misjonen står overfor i dag, tvinger oss til å gjennomtenke oppdraget påny — i lys av den omveltning som har funnet sted og som stadig foregår, og av den utvidelse av synsfelt og ansvarsområde denne omveltning innebærer.

Men er det riktig at misjonen befinner seg i en helt ny situasjon i dag, må det en nyorientering til også i *bønn* for misjonen. Og her gir de bøker som er nevnt ovenfor, verdifull hjelp. Vårt bønneliv løstes her ut av den sneverhet og selvpoptatthet (personlig og kollektiv) som det har så lett for å bli preget av. Vårt bønneliv får relevans, og det blir perspektiv over det. Her lærer vi å be både for oss selv og andre, både for kirken og verden, — ikke i uforpliktende alminnelighet, men konkret og spesielt, aktuelt og eksistensielt.

Den *norske* bok inneholder ca. 130 bønner (av varierende omfang og kvalitet), fordelt på fire emne-grupper: Gud og menneske, Gud i verden, Gjennom livet og Kirkens rytme. Her er meget å glede seg over. Særlig må nevnes et par afrikanske bønner (s. 65 ff, 138), — preget av enkel oppriktighet, evangelisk inderlighet og ekte medmenneskelighet. Dessverre skjemmes boken av feil og unøyaktigheter, bl. a. når det gjelder skrivemåten av flere personnavn. Saklig uriktig er det når det i forordet sies at menneskets omverden ikke har spillet noen rolle i den *protestantiske* bønnetradisjon, — det er den *lutherske* bønnetradisjon dette trekk har adresse til. Hyggelig — og frem for alt riktig — ville det ha vært om det i et tillegg var gitt opplysninger om de kilder redaktøren har øst av. Betegnelser som Fra tysk, Engelsk bønn, Fra India, Afrikansk bønn, Den mozarabiske liturgi, Den malebariske liturgi osv. sier svært lite. Hvor forfatterens navn er angitt, burde den publikasjon den siterte bønn er hentet fra, vært nevnt.

En rekke av de bønner som Hestvold har tatt med i sin bønnebok, finnes også i den *svenske* bok: *Böner i vår tid*. Også her er det emnene Guds verden og Gud og mennesket som står i sentrum, — med alt det som refererer seg til disse: verdens frelse og enhet, kirkens oppdrag og enhet, det menneskelige fellesskap,